

1944
 ירחון לשאלות מדיניות
 בלכליות וצבאיות

חברת ג'—ד' (כב-נג) / כרך רביעי / כסליו, תש"ה

ע ל
 ד"ר שמעון גל ביק ז"ל
 אבלים «מערכות»

חיל עברי

זה כמה שבועות שהגיענו הבשורה על הקמת החטיבה העברית הלוחמת במסגרת הצבא הבריטי. אין איש בישוב העברי בארץ-ישראל, ובודאי גם לא בתפוצות הגולה, שלבו לא זע בקרבו לשמע בשורה היסטורית זאת: מי-מתוך אמונה שלמה בגודל המעשה המקווה; מי-מתוך תוספת של חרדה והתגברות של ספיקות נושנים; וכמעט כולם, בודאי, גם מתוך צער על השנים שהוחמצו, על מרצנו בארץ, על כוחות עמנו בארצות-הגולה-וההשמדה, שלא נוצלו דיין או חלפו ללא-טעם. אכן, טחנות המדיניות טוחנות לאטן. לעתים— גם בזמני מלחמה; וביחוד, כשהדבר נוגע בעם נרדף ומפוזר בעולם, שכוחו אינו בא בחשבון הכוחות.

בנו חיה ההכרה: לא רק חולשה מוסרית-פוליטית היתה בדחיית הקמתה של חטיבה עברית לוחמת עד לראשית שנתה הששית של מלחמת-העולם, שהיא מלחמתנו אנו יותר מאשר של כל אומה ולשון; היתה כאן גם טעות חמורה בהערכת מידת כוחנו, משקלה של העזרה בה יכלו להסתייע צבאות עמי-החופש בשעת מבחניהם ובדידותם הקשים ביותר. טעות זאת אפשר שהיתה נחלתם גם של לא-מעטים מבני עמנו אנו, ואפשר כי גם זה היה בין הגורמים שהקלו על דחית המעשה. אך אנו, אף אם לא הצלחנו להקנות בעוד מועד ובהיקף הדרוש את הכרתנו זאת לכל בני עמנו ולעמי העולם, הלא יודעים אנו: מדומה היה חשבון הכדאיות הפוליטית, שגרם כאילו לדחיה בת חמש השנים, מתוך פחדים וחששות הרבה, ואשר העניק לנו את נציגותנו הלאומית בחזית לוחמי השחרור רק כאשר עניינה של חזית זו נראה כבר מובטח, וכשהמעשה המאוחר בא בעיקר כמתן-גמול לסבלו הרב של עמנו בשנות מלחמה זו ולקרבותיו לאין-ספור, שלא זכו לסיכוי של האבקות על הייחם.

הגמול הזה - ודאי שמגיע לנו ולא נותר עליו. עמנו בארץ ובגולה, נקרא למיצוי השלם ביותר, להאדרת כוחנו הלוחם אף במסגרת-המעט שנקבעה כיום בשבילנו. אין אנו בני-חורין, גם בשעה זאת, מלהעמיד את עצמנו ואת עמי העולם על חומר הטעות ההיא, חובתנו היא, כי אפשר ובנפשנו יהיה עוד הדבר. לא עם „יהודי-חסות“ הננו, ולא עם שמשקלו על מאוני החישובים הריאליים של הכוחות בהאבקות העולמית צריך היה להיראות בעיני קברניטי עמי-הדמוקרטיה כקל משל כל גורם אחר, אף האדיש ביותר, כשהוא מטיל את אימת ה„ברוגו“, עדים הם לנו מיליון לוחמינו בצבאות האומות המאוחדות, עדים הם גיבורי הגטאות, עדות הן חבורות-הפרטיזנים היהודיות, בצרפת או בכל מקום אחר, עדות התגייסותו לצבא, עמידתו על משמך הארץ, מאמצו המלחמתי של הישוב בארץ-ישראל. ואין חכם בעולם, שידע לתחום תחום, מה יכול היה לבצע, איזה כוח יכולים היו להקים מרץ, יצר הקיום הדינמי של עם הנאבק על עצם חייו לו רק ניתן לו הסיכוי בעוד מועד. חובת כולנו היא, להקנות לעצמנו ולאחרים את ההכרה של יכולת העמידה, קשיות-העורף וכושר-המלחמה, הצפונים בעם העברי בדורנו.

וכיום - כולנו הננו תקוה ותפלה, שהמנגנון הצבאי יעשה הפעם את מלאכתו באמונה ובזריזות, שעוד מעט ויעמוד הכן חיל עברי מצויד ומאומן כהלכה, ושיזכה לתפוס את מקומו במערכת צבאות הברית, המחסלים את משטר-התופת על אדמת-אירופה המחוללת, קבר-אחים זה למיליונים מבנו-עמנו.

* * *

העתונות העברית על כל גוניה כבר ביטאה את רחשי הישוב לצאת יחידותינו לשלב חדש זה - אשר אפשר שאיננו עדיין השלב האחרון - בבניית כוחנו הלוחם: להקמת הבריגדה היהודית המוגברת. ואין להוסיף הרבה על גילויי האהבה, הגאווה וההרדה, שבהם מלוח הישוב את שליחיו בשדה-הקרב. עם זאת, מספר איחולים הולמים שעה זו. מי יתן ויזכו אנשי החטיבה הלוחמת לראות ולהשיג את כל גודלו ואת מלוא משמעותו ההיסטורית של המעשה אשר הם עושים. על רבים מהם עברו שנים של צפיה מתוך אמוני-שיגרה ועבודת-שמר, של תוחלת ממושכה, של חיי קסרקטין וימי-חולין. אפשר שלא פעם התמרמרו על אלה, על השיגרה הלעושה ושעמום-החולין, חוסר-הטעם, כביכול, של חייהם אלה, בעוד שמלחמה כבירה מתרחשת בעולם, שהגולה מתבוססת בדמיה, ובעוד שחיי-יצירה תובעים את שלהם בארץ. נוכח הבאות שומה עלינו לדעת ולהכיר: גם שנים אלו, עם כל אשר הוחמץ והופסד בהן, לא עברו לגמרי לשווא. בעצם ההתרגלות לקיום מסגרת-קבע של יחידה צבאית, בחיי הצבא ועבודותיו האפורות יום-יום, יש דבר-מה אשר אנו היהודים, כעם בפני עצמו, המקיים חטיבות אנשי-צבא משלו, לא ידענו זה דורות, יש דבר-מה ביחסי חייל וקצין, בהתהוות הרגלים ותגובות אבטומטיות בחיי-צבא, בהתלכדותו האטית של חוט-שדרה צבאי, של ליטוש-השירות, אשר אין ללמדו